

Skräckdrottning med sinnlig penna

Poppy Z Brite är en av de mest uppskattade nya skräckförfattarna som slog igenom under 1990-talet i USA. Hon är född 1967 och har redan ett antal romaner och novellsamlingar bakom sig. Ett av hennes främsta företräden är den stilistiska förmågan.

Brite förlägger gärna sina berättelser till New Orleans och en fiktiv småstad i amerikanska Södern, Missing Mile. Hennes *dramatis personae* är ofta ganska unga människor: en rocksångare med parapsykologiska krafter, en strippa (Brite arbetade som stripteasedansös under en period), en hackare på flykt undan myndigheterna, en bitter författare med aids eller en S&M-fotograf å la Mapplethorpe.

Kopplingar till mörka världar

Brite skriver ofta om människor med kopplingar till mörkare eller mer dolda världar, vare sig det gäller subkulturer, sinnestillstånd eller övernaturliga förbindelser. Det finns dessutom ofta en koppling till homo- eller bisexualitet i Brites verk. Enligt henne själv beror det på att hon egentligen är en homosexuell man som har fötts i en kvinnas kropp.

The Times skriver om Poppy Z Brite, med anledning av hennes senaste novellsamling *Selvmade man*, att hon har en "utomordentlig lätthet för att skapa bilder, ljud och lukter som är så kraftfulla att de nästan är fysiskt förnimbara". Hon är den sinnliga textens drottning och lirkar läsaren så nära fysiska sensationer som det är möjligt att göra via det skrivna ordet. Det är förmodligen gott och väl så länge det rör sig

om gourmetmat eller sex, men när Brite övergår till att förmedla skildringar av uppsprättade kroppar, drogrus eller våld med samma närhet till läsaren kanske man blir mer betänksam.

Alltför kontroversiell roman

Brites enda vampyrroman, *Lost Souls*, är i mitt tycke bättre än Anne Rices hela produktion, och när Brite skulle publicera sin seriemördarroman *Exquisite Corpse* betraktades den som så kontroversiell att hon var tvungen att byta förlag. Caitlin R Kiernan skriver i efterordet till *Selvmade man* att tilltänkta förläggare visserligen hade medgett att *Exquisite Corpse* var Brites bästa verk dittills, men att de inte kunde publicera den med gott samvete.

Brite har förvisso ett såväl estetiserande som amoriskt anslag i sina alster, men vid en närmare läsning visar det sig att hennes berättelser är mycket sammansatta.

Hennes debutroman *Lost Souls* handlar om sökandet efter en familj, inte bara den biologiska utan främst någon att känna en

familjär samhörighet med. *Drawing Blood* handlar om två unga män varav den ene är oskuld medan den andre aldrig har vågat annat än tillfälliga sexuella förbindelser. Mötet mellan dem och den kärlek som uppstår frigör dem emellertid från deras gamla mönster av *family values*, som det heter i USA, och monogamins välsignelser. Hon skriver ofta om barnen till familjer där de värden som förmedlats har varit knytens och intoleransens.

Ett rockband som förändrar världen

Brite har nyligen utkommit med kortromanen *Plastic Jesus* (Subterranean Press, 2000). Den verkar inte ha nått Europa annat än i begränsade lyxupplagor, men hennes böcker finns på www.amazon.co.uk. Brite berättar i en intervju att *Plastic Jesus* handlar om två män i ett rockband och om hur deras relation och deras musik förändrar världen.

För den som vill läsa mer om Brite rekommenderar jag hennes hemsida www.fantastfiction.co.uk/authors/Poppy_Z_Brite.htm.

PÅL EGGERT

Med sitt bildrika språk skapar Poppy Z Brite en upplevelse av fysiskt närhet mellan läsaren och det som beskrivs i texten.

FOTO: DOMENICA POLWEN

Kontroversiell bok.

Pilsnerpolitikens dagar är räknade

Ölets svenska 1900-talshistoria visar att uppfattningen om ölets fördärlighet skapar utrymme för ett politiskt och byråkratiskt godtycke som för utlänningar inom vår kulturkrets ter sig obegripligt. Snart kan dessa dagar vara över.

REFLEKTION

I dagens Sverige är bryggerinringen och ölhanteringen ett av de mest utredda, genomreglerade och övervakade områdena. Det finns bestämmelser om tillverkning, försäljning, servering, produktskatt, förpackningsskatt samt om hur övervakningen ska ske.

Öl tillverkades i Babylonien för 4 000 år sedan. Men konturerna av den svenska pilsnerpolitiken framträder först under 1900-talets

första decennier, och dess senaste uttryck är socialminister Lars Engqvists propäer om kommunala ölregister och ölsnivariga i butikerna.

Den legitimitet som har givits politiska beslut vad beträffar produktion, marknadsföring, distribution och konsumtion av öl kan härledas ur mytiska föreställningar om det fördärliga i bruket av öl och inte så mycket ur förnuft och vetande.

Exempel på en mytisk föreställning är att öldränkande skulle vara inkomport till alkoholism. Men varför ifrågasätts inte till exempel kaffe? Även i små doser ger kaffe klart konstaterade fysiologiska effekter och ett överdrivet kaffedrickande ger bestående skador, bland annat på hjärt- och kärlsystemet. Men någon kaffepolitik existerar inte.

Mytiska föreställningar om ölets fördärlighet är den tyngst vägande förklaringen till det långvariga in-

tresset för att göra pilsnerpolitik. Men varför sådan mytologi har uppstått i Sverige och inte i Danmark är svårt att förstå.

Den svenska överheten har alltså sedan gammalt lagt sig i tillverknings- och försäljningen av öl. Ett tidigt exempel är 1902 års ölskattekommitté.

År 1919 infördes i pilsnerdricksförsäljningsförordningen en särskild klassindelning för öl. Den första klassen omfattade malt- och bierdricker med högst 1,8 procent alkohol och en stamvörtstyrka på högst 6 procent. Den andra klassen omfattade malt- och bierdricker med mellan 1,8 och 3,2 procent alkohol

och hade en stamvörtstyrka på högst 10,5 procent. Den tredje klassen omfattade övriga, starkare malt- och bierdricker, exportöl. Nykterhetsvännerna genomdrev att malt- och bierdricker med en alkoholstyrka på över 2,8 procent skulle hänföras till rus-

dricker och följa bestämmelserna i rusdricksförordningen som hade tillkommit 1917. De mellanstarka ölsorterna fick lyda under de något friare reglerna i 1919 års pilsnerdricksförsäljningsförordning.

År 1922 genomdrevs ett provisoriskt starkölsförbud som permanentades i 1923 års malt- och bierdricksförordning. Starköl fick endast säljas på export eller för medicinskt bruk på apotek.

EN MALTDRYCKSKOMMITTÉ tillsattes 1934. I 1939 års malt- och bierdricksförordning bibehölls 3,2-gränsen för pilsnerdrickat men restriktionerna för vörtstyrka togs bort. Från och med 1949 var alkoholstyrkan begränsad till 2,8 procent efter en "överenskommelse" mellan Bryggareföreningen och 1944 års nykterhetskommitté. Kommittén var ansvarig, genom en ölförsäljningsförordning, för att starkölsförbudet slopades så att det blev möjligt att köpa öl på systemet med en maximal alkoholstyrka av

4,5 viktprocent. (Numera anges ölets alkoholhalt i volymprocent).

År 1956 tillsattes en utredning om rusdricksförsäljning. En ny ölförsäljningsförordning fastställdes 1961 och ändrades 1965. Och så har det fortsatt. Pilsnerpolitiken har satt djupa spår i svensk ölhistoria.

Annonsering tillåts bara av lättöl med maximalt 1,8 volymprocent alkohol. Konsumenterna av öl har åsatts klasstämpel, "pilsnergubbar". I ölets förpackning har politikerna sett miljö- och energiproblem.

PILSNERPOLITIKER FINNS och har funnits i alla partier, kanske med en koncentration till folkpartiet. Möjligheten att privatimportera EU-beskattad öl i stora volymer måste te sig som det definitiva nederlaget för pilsnerpolitikerna. Det föreslagna kommunala ölregistret är förhoppningsvis den svenska pilsnerpolitikens sista suck. Vad ska Engqvist och de andra pilsnerpolitikerna nu hitta på att intressera sig för?

BO PERSSON